

Jordartstyper og løsmasskoder brukt i marin arealdatabase og på maringeologiske kart

Nærmere forklaring til definisjoner og hvordan enkelte jordarter ble dannet, er å finne i artikkelen *Kvartærgeologisk kart over Norge , 1:1 000 000*, tema **Jordarter** (Thoresen, M., *Norges geologiske undersøkelse*, 1991).

<i>Deinisjon</i>	<i>Kode</i>	<i>Jordartstype</i>	<i>Beskrivelse</i>
.DEF			
..JORDART H3			
	200	Marin suspensjonsavsetning	Finkornige (leire, silt) sedimenter transportert og avsatt fra suspensjon. Draperer vanligvis underliggende sedimenter eller fjell og er oftest lagdelt.
	201	Marin bunnstrømvavsetning	Grovkornige (sand og grus) sedimenter transportert og avsatt fra bunnstrømmer. Dekker bunnen av undersjøiske kanaler laget av bunnstrømmer. Har ofte kryss-sjiktet og lentikulær- sjiktet indre struktur.
	204	Erosjonrest-avsetning	Sedimenter bestående av sand, grus og bergartsfragmenter etter at finstoffet er vasket vekk av bølger og strøm. Danner et dekkende lag over morene eller andre jordarter med stor variasjon i kornstørrelser.
	202	Glasimarin avsetning	Hovedsakelig finkornige suspensjonsavsetninger (silt, leire) avsatt i nærhet av is/isbreer. Kan være påvirket av bunnstrømmer og utjevner topografien mer enn draperer. Forekommer i mektige lag i områder på kontinentalhyllen langs kysten og i fjorder
	205	Glasifluvial deltaavsetning	Sedimenter transportert av breelver og avsatt i sjøen. Glasifluviale deltaavsetninger danner asymmetriske rygger utenfor brefronten og består av usortert morenmateriale og tektoniserte breelvavsetninger på proksimalside (mot breen), og skrålag og sortert breelvmateriale på distalsiden (mot havet).
	206	Fluvial deltaavsetning	Sedimenter avsatt ved utløpet av en elv i en fjord, innsjø eller i havet. Kornstørrelsen er ofte i sandfraksjonen nær elveutløpet og mer finkornig på dypere vann. Har typisk skrålag med helling mot havet.
	207	Tidevannsavsetning	Avsetning dannet i kystnære områder ved tidevannstransport. Sedimentene er sandige til leirholdige med typiske strukturer som sanddyner, rifler, kryss-sjikting, mikro-

			kryss-sjikting, flasersjikting og lentikulær sjikting.
	208	Estuarin avsetning	Et sediment avsatt i brakkvann i et estuarie. Sedimentet er karakterisert av finkornig materiale (silt, leire) av marin og fluvial opprinnelse blandet med en høy andel rester av terrestrisk organisk materiale.
	209	Levé avsetning	Avsetning dannet som en forhøyning av sedimenter langs en eller begge sidene av en undersjøisk kanal (kløft, viftedal eller dyphavskanal). Avsetningen kan ha varierende kornstørrelse, fra finkornig (leir) til nokså grovt materiale (sand).
	210	Grunnmarin avsetning	Sedimenter avlagret i turbulent grunt marint miljø der det fineste materialet er vasket ut og transportert til dypere vann av strømmer og bølger. Består av sand, grus og stein. I områder med mye sand kan sandbølger bygges med en karakteristisk kryss-sjikting og skrålagning.
	211	Konturittavsetning	Klastiske sedimenter transportert og avlagret av kontur-strømmer langs egga kanten. Består av fint, velsortert materiale (silt og leir). Avlagringer har vanligvis horisontal- eller kryss-sjikting og normal- eller omvendt gradering.
	212	Turbitittavsetning	Avsetninger dannet ved sedimenttransport og utfelling fra en turbidittstrøm. Består av materiale i kornstørrelse fra leire til sand og er ofte karakterisert ved normalgradert lagning og moderat til dårlig sortering. Finnes oftest ved foten av skråninger med stor mektighet av løse sedimenter (for eksempel langs kontinentalskråningen).
	213	Debrisstrø mavsetning	Avsetning fra en flytende masse av stein, jord og slam. Den består av usortert materiale der mer enn halvparten av partiklene er større enn sandstørrelse.
	214	Undersjøisk vifteavsetning	En konisk eller vifteformet avsetning beliggende ved munningen av en undersjøisk kløft. Består for det meste av fine sedimenter (leire, silt). Viften har en finlaget indre struktur med en svak helling av lagene mot dyphavet.
	215	Kanalsavsetning	Sedimenter avlagret i en kanal. De vil vanligvis bestå av relativt grove sedimenter (sand, grus)

	217	Bioklastisk avsetning	Sediment som for en stor del består av små partikler av biologisk opprinnelse (skjell, korall). Kornstørrelsen kan variere fra sand til hele skjell eller korallkolonier. Forekommer i begrensede områder der vekstforholdene har vært optimale over lengre tid og mengden av annet klastisk materiale liten.
	218	Vulkanosedimentær avsetning	Avsetning som består av materiale av vulkansk opprinnelse. Alt etter kornstørrelse kan sedimentene deles inn i vulkansk aske, lapilli (2-64 mm) og breksje (>64mm).
	1	Løsmasse/berggrunn under vann, uspesifisert	Denne betegnelsen brukes på kartet for en avsetning hvis genetiske opprinnelse ikke er definert, og det er heller ikke definert at sedimentet er av marin opprinnelse.
	216	Dypmarin avsetning	Samlebetegnelse på dyphavssedimenter. Kan være både konturittisk, hemipelagisk, eupelagisk osv. Dette er fine sedimenter bunnfelt utenfor kontinentalmarginen. Består i stor grad av leire og rester av pelagiske organismer.
	203	Iskontaktavsetning	Sedimenter avsatt i kontakt med is. Kan være morene, glasifluvialt materiale, eller en blanding av glasialt avsatte sedimenter. Kornstørrelsen veksler mellom leire og grus alt etter hvilke prosesser som virket.
	10	Morenemateriale, uspesifisert	Materiale plukket opp, transportert og avsatt av isbreen. Den er vanligvis dårlig sortert og kan inneholde alt fra leir til steinblokker. Mektigheten kan variere.
	11	Morenemateriale, sammenhengende dekke, stedvis med stor mektighet	Materiale plukket opp, transportert og avsatt av isbreen. Den er vanligvis dårlig sortert og kan inneholde alt fra leir til steinblokker. Morene kan dekke store områder og ha stedvis stor mektighet (100 m og mer).
	12	Morenemateriale, usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen	Materiale plukket opp, transportert og avsatt av isbreen. Den er vanligvis dårlig sortert og kan inneholde alt fra leir til steinblokker. I dette tilfelle danner usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen .
	13	Moreneleire	Sediment avsatt av isbreen, med særlig høyt leirinnhold.
	15	Randmorene, morenebelte	Rygger eller belter av rygger som er

			skjøvet opp foran brefronten. Materialet er usortert og inneholder alle kornstørrelser fra leire til blokk. Noen steder kan morenematerialet finnes i veksling med noe bedre sortert breelv materiale.
	20	Breelvavsetning (glasifluvial)	Materiale transportert og avsatt av breelver. Sedimentet består av sorterte lag av forskjellig kornstørrelse fra fin sand til stein og blokk.. Typisk opptrer breelvavsetninger som klare morfologiske former og ha mer eller mindre skrått laget indre struktur.
	21	Breelv- og elveavsetning	Materiale transportert og avsatt av elver eller breelver. Sedimentet består av sorterte lag av forskjellig kornstørrelse fra fin sand til grus og stein.
	31	Breelv- og bresjøavsetning (glasifluvial og glasilakusrtin)	Materiale som er avsatt under relativt rolige strømforhold i bredemte sjøer. Bresjøavsetninger er lagdelte med lag som følger sjøbunnens ujevnheter. Av kornstørrelse dominerer av silt og leire. Ved breelvmunningen og langs strandsonen er materialet noe grovere og det forekommer sand og grus.
	42	Marin strandavsetning, sammenhengende dekke	Avsetning dannet av bølge- og strømkraft i strandsonen. Materialet er rundet og godt sortert. Kornstørrelsen varierer fra sand til blokk, men sand og grus er vanligst. Strandavsetninger ligger som et forholdsvis tynt dekke over berggrunn eller andre sedimenter, ofte i form av en serie strandvoller.
	44	Skjellsand	Avsetning som i stor grad består av knuste skall av kalkutskillende organismer. Er en type av bioklastisk materiale. Kornstørrelse varierer fra nesten hele skall til sand. Det kan være ansamlet store mengder av skjellsand i umiddelbar nærhet av gode skjellvekstområder.
	50	Elve- og bekkeavsetning (fluvial)	Materiale som er transportert og avsatt av elver og bekker. Den mest typiske formen er elvesletter men også vifter. Sand og grus dominerer sand og grus, og materialet er sorter og rundet. På tidligere elvesletter forekommer ofte silt og organisk materiale i sedimentene.
	51	Elveavsetning, sammenhengende dekke	Materiale som er transportert og avsatt av elver. Denne typen av sedimenter kan

			dekke vide områder i tidligere dalbunner. Av kornstørrelse dominerer sand og grus, sorter og rundet, men det forekommer også silt og organisk materiale.
	80	Skredmateriale, ikke inndelt etter mektighet	Avsetninger fra steinsprang, fjellskred og løsmasseskred fra bratte dalsider. Avsetningen kan være av svært varierende karakter, de fleste kornstørrelser, fra blokk til silt, kan forekomme.
	81	Skredmateriale, sammenhengende dekke, stedvis med stor mektighet	Avsetninger fra steinsprang, fjellskred og løsmasseskred fra bratte dalsider. Avsetningen kan være av svært varierende karakter, de fleste kornstørrelser, fra blokk til silt, kan forekomme. Skredmateriale kan dekke fjell eller ligge over andre sedimenter, stedvis med stor mektighet
	82	Skredmateriale, usammenhengende eller tynt dekke over berggrunnen	Avsetninger fra steinsprang, fjellskred og løsmasseskred fra bratte dalsider. Avsetningen kan være av svært varierende karakter, de fleste kornstørrelser, fra blokk til silt, kan forekomme. Noen tilfeller danner skredmateriale bare et usammenhengende eller tynt dekke.
	83	Fjellskred/steinsprang	Materialet av steinblokker og større fjellparti som har løsnet fra fast fjell og rast nedover. Bestå hovedsakelig av usortert grov materiale (stein og blokk) og finnes oftest ved foten av skrenter.
	84	Fjellskred	Dannes når store fjellparti løsner og med kolossal kraft går ned i daler og fjorder. Består av kantete blokker.
	85	Steinsprang	Materialet av steinblokker som har løsnet fra fast fjell og rullet nedover skråningen og over tid samlet som bratte urer ved foten av skråninger. Materialet varierer fra sand til blokk, med kornstørrelsen økende nedover skråningen.
	86	Løsmasseskred	Avsetning som dannes når masser av løse sedimenter løsner fra skråningen og på grunn av tyngdekraften glir eller raser nedover. Løsmasseskred gir mer finkornige lag (silt, sand) i vekslingslag med grovere sedimenter. Danner ofte karakteristiske vifte- eller tungelignende former.
	101	Usammenhengende eller tynt løsmassedekke over berggrunnen, flere	Forskjellige sedimenter som danner et tynt eller usammenhengende dekke over berggrunnen. Denne betegnelsen brukes

		løsmassetyper i tett veksling	bare på forenklete kart når en ikke ønsker å skille mellom ulike typer av løsmasser.
	120	Fyllmasse (antropogent materiale)	Løsmasser tilført eller sterkt påvirket av menneskers aktivitet.
	140	Bart fjell/fjell med usammenhengende eller tynt dekke	Områder der løsmassedekke er usammenhengende, av ubetydelig mektighet eller mangler helt og blottes dermed grunnfjellet.